

Zákon o ITVS - pripomienky

Slovensko.Digital, 11.7.2018

Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu predložil 2.7.2018 do opätovného medzirezortného pripomienkového konania návrh Zákona o výkone správy v oblasti informačných technológií verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o ITVS), pod číslom [LP/2018/473](#).

Za Slovensko.Digital podávame k tomuto návrhu zákona nasledovné pripomienky.

K §4 ods.1 písm. b):

Obyčajná

Navrhujeme vypustiť časť "...a cene"

Odôvodnenie:

Štylistika vety nedáva zmysel. Máme za to, že náklady by mali byť primerané kvalite, nie cene.

K §7

Obyčajná

Navrhujeme doplniť odsek 4) nasledovne: "V rámci usmerňovania orgán vedenia vydáva metodické usmernenia, zabezpečuje centrálné riadenie informatizácie spoločnosti a koordinuje orgány riadenia".

Odôvodnenie:

Doplnenie navrhujeme s cieľom naplnenia par. 34a ods. 2 kompetenčného zákona.

K §8:

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod v odseku 1) v znení "určuje čiastkové politiky a koncepcie správy informačných technológií, najmä politiku obstarávania informačných technológií a politiku budovania personálnych kapacít na správu informačných technológií verejnej správy"

Odôvodnenie:

Doplnenie navrhujeme v zmysle záverov NKIVS, ktoré špecifikujú rolu UPVII aj v oblastiach čiastkových politík. Považujeme za dôležité, predovšetkým v oblastiach ako obstarávanie alebo ľudské zdroje, ktoré sú dnes vnímané čisto v pôsobnosti správcov informačných systémov, explicitne určiť nadrezortnú a prierezovú rolu orgánu vedenia.

K §11 ods. 1 bod a):

Obyčajná

Navrhujeme doplniť formuláciu “štandardmi, národnou koncepciou a politikami vydanými orgánom vedenia”.

Považujeme za prospešné upresniť záväznosť politík vydávaných orgánom vedenia

K §14 ods. 1:

Obyčajná

Pre konzistentnosť navrhujeme pridať nový bod: “zabezpečuje prípravu a obstaranie projektov”.

Cieľom je dosiahnuť konzistentnosť v rozpracovaní bodov do detailu.

K §14 ods. 2 písm d):

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod, ktorý stanoví maximálnu dobu zazmluvnenia prevádzky informačného systému na 2 roky. Celkovú dobu prevádzky by malo byť možné uzavrieť aj na dlhšie, avšak obstarávateľ by mal zabezpečiť, že obchodné podmienky mu formou opcie umožnia maximálne každé 2 roky formou nevyužitia opcie ukončiť zmluvný vzťah.

Odôvodnenie:

Strop pre maximálne trvanie kontraktov považujeme za dôležitý pre ochranu záujmov verejnej správy (udržanie kontroly nad IT portfóliom a motivácie dodávateľa), podporu konkurencie a vyhnutie sa efektu lock-in

K §14 ods. 2 písm d):

Obyčajná

Ustanovenie v návrhu zákona o zavedení povinnej Open Source licencie na zdrojový kód vytvorený z verejných zdrojov vítame, podporujeme a požadujeme ich zachovanie. To isté platí aj pre bod 2 týkajúci sa vlastníctva informácií získaných počas projektu.

Odôvodnenie:

Ustanovenie je v súlade so zámermi NKIVS a posúva SR smerom k lídrom digitalizácie vo svete

K §14 ods. 2 písm d):

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod, ktorý stanoví povinnosť akceptovať len také obchodné podmienky, ktoré budú obsahovať transfer znalostí z dodávateľa na odberateľa predovšetkým v oblasti architektúry a integrácie informačných systémov a zabezpečia súčinnosť dodávateľa pri prechode na nového dodávateľa rozvoja alebo podpory informačného systému v budúcnosti, resp. pri presune dát z vybudovaného systému do nového informačného systému. Náklady na prípravu a realizáciu takéhoto prechodu musia byť súčasťou ceny diela.

Odôvodnenie:

Požiadavka vychádza z odporúčaní Európskej komisie pre riešenie IT vendor lock-in. Dostupné na:

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-procurement-standards-based-ict-%E2%80%94-elements-good-practice>

K §14 ods. 2 písm d):

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod, ktorý stanoví povinnosť akceptovať len také obchodné podmienky, ktoré zakotvia povinnosť dodávateľa dodržiavať všeobecne platné a otvorené štandardy pre postupy pri vývoji a prevádzke informačných technológií s cieľom zabezpečiť ich interoperabilitu, otvorenosť a možnosť jednoduchého presunu na iného dodávateľa

Odôvodnenie:

Požiadavka vychádza z odporúčaní Európskej komisie pre riešenie IT vendor lock-in. Dostupné na:

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-procurement-standards-based-ict-%E2%80%94-elements-good-practice>

K §14, ods. 2 :

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod "k obstaraniu projektu pristúpiť tak, aby podporoval konkurenciu, maximalizoval možnosť zapojenia malých a stredných podnikov a preukázateľne reflektoval trhové podmienky. Na dosiahnutie tohto cieľa správca využije inštitúty podľa osobitného zákona" Pozn.: inštitút trhových konzultácií a inštitút rozdeľovania zákaziek na časti v zmysle zákona o verejnom obstarávaní

Odôvodnenie:

Ustanovenie vychádza zo zámerov NKIVS pre oblasť nákupu IKT, odporúčaní Európskej komisie pre otvorené obstarávanie IT (dostupné na:

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/guide-procurement-standards-based-ict-%E2%80%94-elements-good-practice>) ako aj odporúčaní európskeho dvora audítorov pre

zvýšenie prístupnosti podnikov k obstarávaniam verejnej správy (dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SA0017&qid=1525674057951&from=EN>)

K §14 ods. 2:

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod “pre veľké projekty preukázať životaschopnosť projektu a jeho kľúčových predpokladov formou overenia riešenia v malom rozsahu (proof of concept) ešte pred jeho obstaraním a závery tohto overenia zohľadniť v ďalšom postupe projektu”

Odôvodnenie:

Ustanovenie vychádza zo zámerov NKIVS

K §14 ods. 6:

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový bod “zabezpečuje budovanie interných personálnych kapacít tak, aby bola zabezpečená kontrola a znalosť informačných systémov na strane verejnej správy umožňujúca rozvoj a prevádzku systémov v konkurenčnom prostredí”

Odôvodnenie:

Ustanovenie navrhujeme ako súčasť politiky predchádzania vendor lock-in do budúcnosti

K §27 ods. 2:

Obyčajná

Navrhujeme rozšíriť ustanovenie tohto paragrafu tak, aby umožňoval zástupnosť pri plnení povinností orgánu riadenia aj iným orgánom riadenia (vo všeobecnosti, nielen ako osobitné ustanovenie pre orgány riadenia v zmysle par. 10 ods. 2 prísm. e))

Odôvodnenie:

Jedným z vážnych problémov informatizácie je nedostatok kvalifikovaných IT odborníkov na strane verejnej správy. Jedným z riešení, ktoré bude navrhovať pracovná skupina na to vytvorená, bude aj zriadenie centier zdieľaných služieb v rámci verejnej správy, ktoré môžu kumulovať personálne zdroje a umožniť iným OVM využívať ich na pokrytie svojich povinností podľa skutočnej potreby

K doložke vplyvov:

Zásadná

Doložka vplyvov predovšetkým v oblasti vplyvov na štátny rozpočet nie je podľa nášho názoru postačujúca. Navrhujeme, aby boli tieto dopady riadne zmapované, vyčíslené a uvedené v doložke vplyvov

Ďalej navrhujeme v rámci doložky vplyvov uviesť prípadové štúdie zabezpečenia výkonu tohto zákona, najmä z hľadiska potrebných činností a kapacít pre jednotlivé typy správcov podľa tohto zákona.

Odôvodnenie:

Zákon ako celok je nadštandardne detailný, zavádza množstvo nových povinností - v tom vidíme riziko, že správcovia IS, resp. orgány riadenia ich nebudú vedieť vykonávať, najmä malé organizácie.

K §15 ods.4:

Zásadná

Navrhujeme do §15 doplniť paušálny režim pre business continuity management, ktorý bude uplatnený pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, najmä plynutie lehôt a plnenie povinností pre subjekty v prípade nedostupnosti, náhradný výkon za iba elektronické služby, informovanie o výpadkoch.

Odôvodnenie:

Kontinuita prevádzky musí byť centrálnie riadená a nestačí že na každý systém budú samostatne stanovené požiadavky, práve treba zaistiť určitú úroveň prevádzky v prostredí vzájomne závislých IS.

K §8:

Zásadná

Navrhujeme doplniť nový ods.3) nasledovne:

„(3) Orgán vedenia na účel výkonu kontroly podľa ods.1 písm.t):

- a) zverejní prijaté podnety na výkon kontroly
- b) zabezpečí vykonanie kontroly pre každý prijatý podnet, okrem odôvodnených prípadov,
- c) zabezpečí vytvorenie a zverejnenie plánu kontrolných činností
- d) zverejní závery vykonaných kontrolných činností a uložené opatrenia a sankcie podľa ods.1 písm.t)“

Odôvodnenie:

Vykonávať kontroly môže ÚPVII a pred tým MF SR už od r.2006, avšak táto kompetencia sa vykonávala veľmi slabo. Sme presvedčení, že práve verejná komunikácia týkajúca sa kontrolnej činnosti môže napomôcť zvýšeniu tlaku na jej reálne a vhodné vykonávanie.

K §19 ods.2 písm.c) bod 1:

Obyčajná

Žiadame odstrániť bod 1.

Odôvodnenie:

Požiadavka na plošnú mlčanlivosť, zo zákona, navždy, a to pri povinnej otvorenosti zdrojovom kóde je neodôvodnene široká.

K §18:

Obyčajná

Požiadavky na "systém riadenia bezpečnosti", keď už sa v zákone detailne popisuje, treba podstatne previazať s orgánom vedenia s správou ITVS

K §26:

Zásadná

Žiadame vypustiť ods.3.

Odôvodnenie:

Určiť subjektu povinnosť zákonom považujeme za natoľko závažný akt, že možnosť udeliť výnimku zo spĺňania tejto povinnosti je možné iba v extrémnych situáciách. Plošné udeľovanie výnimiek z povinností ustanovených zákonom považujeme za v demokratickej spoločnosti možné iba prechodnými ustanoveniami príslušného zákona. Opakom by bola možnosť svojvoľnej exekutívnej zložky spoločnosti voči zákonodárnej.

K §18-22:

Obyčajná

Navrhujeme pre každú z požiadaviek z týchto § osobitne posúdiť možnosť jej presunutia do vykonávacích predpisov..

Odôvodnenie:

Z veľkej časti ide o ďalšie kopenie požiadaviek na konkrétne opatrenia; požiadavky sú nedostatočne škálované podľa závažnosti spracovania informácií resp. veľkosti organizácie; sme presvedčení, že maximum z týchto vecí treba presunúť do vyhlášok; čo najviac treba konkrétne administratívne, organizačné aj technické opatrenia zjednotiť pre OOÚ, KyB a eGov.

K §10 ods.5, §29 písm.a):

Obyčajná

Navrhujeme pre účely výkonu zákona o ITVS určiť pre ÚPVII kompetenciu ustanoviť klasifikáciu informácií, najlepšie preformulovaním §29 písm.a).

Odôvodnenie:

Upozorňujeme, že „klasifikácia informácií“ v zmysle §20 ods.1 zákona č.69/2018 nie je centrálne upravená, t.j. v zákone č.69/2018 nie je splnomocňovacie ustanovenie na vydanie jednotnej klasifikácie.

K čl. IV bod 1:

Zásadná

Žiadame navrhnutú povinnosť obmedziť tak, aby sa vzťahovala iba na tie webové sídla a mobilné aplikácie, resp. ich časti, pomocou ktorých sú vykonávané elektronické služby verejnej správy.

Odôvodnenie:

Vysoké školy majú vo svojej správe množstvo webových sídel a mobilných aplikácií, ktorých účel je výukový, alebo výskumný, pre ktoré požiadavka na súlad so štandardami podľa zákona o ITVS je zaťažujúca a niekedy aj brániaca ich účelu (napr. výskum nových postupov).